





شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران

مدرسه علمیه الزهرا (سلام الله علیها) شهرستان ساوه

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

اخلاق سیاسی شایسته در انقلاب اسلامی

استاد راهنما:

آقای محسن مجرد

استاد داور:

حجت الاسلام و المسلمین آقای زندیه

نگارنده:

فهیمه نوایی فر

شهریور ۱۳۹۶

تحمیدیه :

حمد و سپاس آن خدای لطف و رحمت که هر آنچه هست و نیست و خواهد بود در
سایه سار وجودی او متنعم است و به عشق وصال کمالات بی توصیفش مشتاق ، و
سلام برخاسته از سرزمین مهر و محبت دل ، نثار آن اول مخلوق هستی و یگانه گوهر
تکیه زده بر تخت (دنی فتدلی فکان قاب قوسین او ادنی) (سوره نجم (۵۳) آیات
۹و۸) که هر پیامبری پیام آور گوشه ای از کمالات او بود و سرمست از جرعه ای از
جام مقام او ، و ثنای برگرفته از عمق وجود بر جانشینان او بویژه علی بن ابیطالب که
زبان ، حجه بن الحسن که روح و ریحان همه انبیا و اوصیاء است .

تقدیم به محبوبه خدا

حورالانسیه

محدثه العلمیه

بهجه قلب خاتم النبیین

حجه النبیا و المرسلین

ممتحنه ای که گوهر وجودش هم در این عالم و هم در عوالم پیش از این خلقت ،
همچون پدر اطهرش موجب فخر و مباهات کائنات بوده و تصدیق به ولایتش
بشارتی بر طهارت نفوس ، و تقدیم به آخرین فرزندش، محور وجود، مولی حجه بن
الحسن (روحی فداه) باشد که قبول افتد و در نظر آید .

چکیده :

دردیدگاه اندیشمندان اسلامی همواره این مدنظر بوده است که آیا می توان اخلاق و سیاست را با یکدیگر سازگار ساخت. با بازگشت جدی دین به عرصه سیاست جهانی رویکرد به اخلاق در سیاست مطرح شده است و در اندیشه انقلاب اسلامی، اخلاق و سیاست رابطه تنگاتنگی باهم دارند. در سیاست برای رسیدن به هدف خوب نباید به اخلاق و اسلوب های ناپسند و ناروا دست زد، زیرا عمل انسانی تنها در چارچوب قواعد اخلاقی مجاز است. در این پژوهش برآنیم تا شناسایی رابطه بین اخلاق و سیاست و تأثیر اخلاق سیاسی شایسته و نقش آن در سعادت مندی و پیشرفت آن در انقلاب اسلامی را مورد بحث قرار دهیم و اهمیت اثبات فرضیه پژوهش در آن است که روشن شود در اسلام، اخلاق متکی به خدای یکتا و دین مطرح شده و در متون اسلامی تأکید گردیده است که رعایت موازین و اصول اخلاقی از جانب کارگزاران و زمامداران باعث عدل و قسط و رسیدن به کمال می شود و هدف از انجام این پژوهش ارتباط اخلاق و سیاست و ارکان شکل گیری انقلاب اسلامی و نمودهای اخلاقی و سیاست در رویکردهای امام و رهبری و ائمه اطهار و همچنین بیان نظام مند و دقیق اخلاق سیاسی شایسته را در اندیشه اسلام می باشد

واژگان کلیدی: اخلاق، سیاست، اسلام، انقلاب اسلامی

۲۹. خراسانی، رضا، اخلاق و سیاست در اندیشه سیاسی اسلام، تهیه: موسسه آموزش عالی العلوم (ع) ناشر: موسسه بوستان کتاب، قم انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه، قم، چاپ اول، ۱۳۸۲

۳۰. صدرا، علیرضا، ۱۳۸۳، «تعامل اخلاق و سیاست»، علوم سیاسی، سال هفتم شماره ۲۶

۳۱. طباطبایی، سید جواد، ۱۳۸۵، زوال اندیشه سیاسی، تهران، کویر، چاپ پنجم.

۳۲. طباطبایی، سید محمد حسین، ترجمه تفسیر المیزان، ترجمه حجه الاسلام و المسلمین سید محمد باقر موسوی همدانی دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۳۷۷

۳۳. طباطبایی، محمد حسین، سفینه‌النبی، قم: انتشارات جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۴۱۹، ق

۳۴. طبرسی، مجمع البیان

۳۵. طریحی، مجمع البرحین، دفتر فرهنگ اسلامی ۱۳۶۷

۳۶. طاهر زاده، اصغر، عقل و ادب ادامه انقلاب اسلامی در تاریخ، دفتر انتشارات لب المیزان، گروه فرهنگی المیزان، ۱۳۹۵

۳۷. عالم، عبدالرحمان، ۱۳۸۶، بنیادهای علم سیاست، تهران: نشر نی، چاپ شانزدهم.

۳۸. علیخانی، علی اکبر، ۱۳۸۲، «اخلاق و سیاست در نگرش و روش امام علی (ع)»، علوم سیاسی، سال ششم، شماره ۲۳

۳۹. عیوضی، محمد رحیم، ۱۳۸۳، «اخلاق و سیاست»، کتاب نقد، سال هشتم، شماره ۳۰

۴۰. غرویان، محسن، فلسفه اخلاق، مرکز تحقیقات اسلامی سپاه.

۴۱. قاضی زاده، کاظم، سیاست در حکومت در قرآن، انتشارات سازمان تبلیغات اسلامی

۴۲. قرضای، یوسف، ۱۳۷۹، فقه سیاسی، ترجمه عبدالعزیز سلیمی، تهران: نشر احسان، چاپ

اول

۴۳. قرطبی، احکام القرآن، بیروت: دارالحیاءالشرائع العربی

۴۴. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، تهران: گلگشت، ۱۳۷۷

۴۵. کاظمی، سید علی اصغر، ۱۳۷۶، اخلاق و سیاست، (اندیشه سیاسی در عرصه عمل)،

تهران: نشر قومس، چاپ اول

۴۶. کاظمی، سید علی اصغر، ۱۳۷۹، هفت ستون سیاست، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی،

چاپ اول.

۴۷. کچویان، حسین، ۱۳۸۲، «رابطه اخلاق و سیاست از سنت تا تجدد»، علوم سیاسی، سال

ششم، شماره ۲۳

۴۸. گرین، رونالد، م، ۱۳۷۴، «اخلاق و دین»، ترجمه صادق لاریجانی، فرهنگ و دین، ویراسته

می ر چالیاده، تهران: طرح نو، چاپ اول

۴۹. داوری اردکانی، رضا، ۱۳۸۳، «اخلاق و سیاست»، علوم سیاسی، سال هفتم، شماره ۲۶

۵۰. ذاکری، علی اکبر، ۱۳۸۴، اخلاق مسئولان نظام اسلامی، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار

امام خمینی، چاپ اول

۵۱. رنجبر، مقصود، ۱۳۸۱، اخلاق سیاسی، تهران: مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر،

چاپ اول

۵۲. رسو، ژان ژاک، ۱۳۸۵، قراردادهای اجتماعی ترجمه سیدمرتضی کلانتریان، تهران، موسسه

انتشارات آگاه، چاپ چهارم

۵۳. لسان العرب، ابن منظور، ج ۶، بیروت، دارالاحیاء التراث العربی، ۱۴۰۸ ق

۵۴. لک زایی، نجف، ۱۳۸۱، اندیشه سیاسی صدرالمتهین، قم: مؤسسه بوستان کتاب، چاپ

اول.

۵۵. لک زایی، نجف، ۱۳۸۳، سیاست اخلاقی در اندیشه صدرالمتهین، علوم سیاسی، سال

هفتم، شماره ۲۶

۵۶. ماکیاولی، نیکولو، ۱۳۷۴، شهریار، ترجمه داریوش آشوری، تهران: کتابپرواز.

۵۷. محمدی، مجید، ۱۳۷۹، نظامهای اخلاقی در اسلام و ایران، تهران: کویر، چاپ اول.

۵۸. محمودی، سید علی، ۱۳۸۰، «ماکیاولی و نگرش نو به اخلاق و سیاست»، اطلاعات سیاسی

– اقتصادی، سال شانزدهم، شماره ۵ و ۶ (۱۷۴ – ۱۷۳)

۵۹. مصباح یزدی، محمد تقی، ۱۳۸۰، نظریه سیاسی اسلام، (ج ۱ و ۲)، قم: مؤسسه آموزشی

و پژوهشی امام خمینی، چاپ چهارم.

۶۰. مطهری، مرتضی، ۱۳۷۸، فلسفه اخلاق، تهران: صدرا.

۶۱. منتظری، حسین علی، ۱۳۸۵، اسلام دین فطرت، تهران: نشر سایه، چاپ اول.

۶۲. موسوی خمینی، روح الله، ۱۳۷۲، اخلاق کارگزاران، بی جا: دفتر انتشارات اسلامی، چاپ دوم.

۶۳. موسوی خمینی، روح الله، ۱۳۸۴، حکومت اسلامی و ولایت فقیه، تبیان: آثار موضوعی دفتر چهل و پنجم، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ اول.

۶۴. مفردات راغب اصفهانی، ترجمه غلام رضا خسروی، انتشارات مرتضوی، ۱۳۸۳

۶۵. محمد حسین نجفی، جواهر الکلام، فی شرح شرایع الاسلام، بیروت، دارالحیاء التراث العربی

۶۶. مکارم، اخلاق، طبرسی، بیروت، مؤسسه الاعلمی المطبوعات

۶۷. محمد حمید ا...، روسل اکرم، در میدان جنگ غلام ترجمه غلام رضا سعدی، ۱۳۵۱

۶۸. وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، اسلامیة

۶۹. هاجرنیا، محسن، ۱۳۹۲، فلسفه سیاسی آیت ال... خامنه ای، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

۷۰. نبوی، سید عباس، ۱۳۷۹، فلسفه قدرت، تهران و قم: انتشارات سمت و پژوهشکده حوزه و دانشگاه، چاپ اول.

۷۱. نصیری، محمد، ۱۳۸۵، تاریخ تحلیلی صدر اسلام، قم: دفتر نشر معارف، نوزدهم.

۷۲. نوروزی، محمد جواد، فلسفه سیاست، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، چاپ هفتم.

۷۳. هابز، توماس، ۱۳۸۴، لویاتان، ترجمه حسین بشریه، تهران: نشر نی، چاپ سوم.

۷۴. هالستی، کی.جی، ۱۳۸۰، مبانی تحلیل سیاست بین الملل، ترجمه بهرام مستقیمی و مسعود طارم سری، تهران: مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، چاپ سوم.

۷۵. نراقی، ملا احمد، ۱۳۸۰، معراج السعاده، تهران، انتشارات کتابفروشی اسلامیه

۷۶. مجله قلم، محمد قیوم عرفانی، چهارشنبه، دوم فروردین، ۱۳۹۱، ساعت ۹

۷۷. میزان الحکمه، محمد محمدی ری شهری، ترجمه محمد شیخی، دفتر تبلیغات

۷۸. www.ima.ir/fa/name/۸۰۵۳۳۱۸۱۷۴۲۱/۱۰۲۷

۷۹. www.bashgah.net/fa/content/show

۸۰- خمینی، روح اله، صحیفه نور: مجموعه رهنمودهای امام، نشر: تهران. وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۶۴

۸۱- مجموعه رهنمودهای مقام معظم رهبری: از ارتحال تا اربعین امام خمینی (ره)، تهیه و تنظیم: دفتر مقام معظم رهبری، نشر: سازمان تبلیغات اسلامی

۸۲- سخنرانی مقام معظم رهبری در دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران، ۲۳ مرداد ۷۰.

۸۳- مقاله دولت اسلامی از منظر مقام معظم رهبری، قاسم جعفر زاده، تاریخ ۹۳/۱/۱۹ ساعت ۱۳:۴۳، کدمطلب ۶۹۲۴.

۸۴- مهاجرنیا، ۱۳۸۰، ص ۵۱، ۵۰.

۸۵- امام خمینی، امام خمینی و کرامت انسانی، ج ۱۳، ص ۳۱